

**NORMES SUBSIDIÀRIES
DE PLANEJAMENT
TERME MUNICIPAL D'ARTÀ**

**REVISIÓ I ADAPTACIÓ AL PTM
COMPLIMENTACIÓ DE PRESCRIPCIONS
MEMÒRIA JUSTIFICATIVA**

MARÇ 2015

1. ANTECEDENTS I DOCUMENTACIÓ QUE ES PRESENTA.

La Comissió Insular d'ordenació del Territori, Urbanisme i patrimoni Històric (CIOTUPH), en sessió celebrada el dia 28 de maig de 2010, adoptà el següent acord:

"Atès l'expedient promogut per l'Ajuntament d'Artà relatiu a la revisió i adaptació al Pla Territorial Insular de Mallorca de normes subsidiàries de planejament del municipi d'Artà, en el tràmit previst a l'article 132.3 del Reial decret 2159/1978, de 23 de juny, pel qual s'aprova el Reglament de Planejament Urbanístic, aquesta Comissió Insular acorda:

PRIMER.- Aprovar definitivament, tret del sector que s'expressa en l'apartat segon, l'esmentada revisió i adaptació al Pla Territorial Insular de Mallorca de les normes subsidiàries de planejament del municipi d'Artà, amb subjecció a les prescripcions següents: "

A partir d'aquí es relacionaren fins a vint prescripcions.

Tota vegada que aquestes prescripcions no han estat encara complimentades, es procedeix a presentar la documentació adient per a fer efectiva tal complimentació.

Aquesta documentació és la següent.

- Memòria justificativa de la complimentació de prescripcions i annexes documentals.
- Text refós de la normativa de les Normes subsidiàries, en els qual s'han introduït i remarcat els canvis operats a l'objecte de complimentar les prescripcions.
- Plànols d'ordenació que s'han modificat: PO01, PO02, PO03, PO04, PO05 i PO10.

2. COMPLIMENTACIÓ DE PRESCRIPCIONS.

Es procedeix a relacionar i transcriure literalment cada una de les prescripcions assenyalades per la CIOTUPH i tot seguit es detalla de quina manera s'ha complimentat cada una d'elles.

1.- L'aparcament que es pugui desenvolupar dins la UA-5 del nucli d'Artà haurà d'ésser autoritzat per la Direcció Insular de Carreteres havent-hi de remetre el projecte degudament signat i visat per un tècnic competent (ECC o ETOP).

S'ha incorporat un nou paràgraf en l'apartat 3 (condicions d'ordenació) de la fitxa de la UA-5 del nucli d'Artà (Annex 1 del document de normativa) amb el següent contingut:

"L'aparcament que es pugui desenvolupar dins la UA 5 del nucli urbà d'Artà haurà de ser autoritzat pe la Direcció Insular de Carreteres, o òrgan que el

pugui substituir en les seves competències. S'haurà de remetre el projecte degudament signat i visat per un tècnic competent (ECC ò ETOP)."

2.- *El projecte que desenvolupi el solar del quarter de la Guardia Civil al vial de connexió entre la Ma-15 i la Ma-12, s'haurà d'autoritzar per la Direcció Insular de Carreteres establint els accessos sense possibilitat de girs indirectes.*

S'ha incorporat un nou paràgraf en l'apartat 3 (condicions d'ordenació) de la fitxa del sòl urbanitzable Son Tallet (Annex 3 del document de normativa) amb el següent contingut:

"El projecte que desenvolupi el solar del quarter de la Guàrdia Civil annex al vial de connexió entre la Ma-15 i la Ma-12, també s'haurà d'autoritzar per la Direcció Insular de Carreteres, o l'òrgan que el substitueixi en aquesta competència, establint els accessos sense possibilitat de girs indirectes."

3.- *En el tram de la carretera Ma-4031, queda definida com a franja de reserva els 50 metres de la zona APT per a el condicionament previst en el P.D.S.Carreteres.*

S'ha incorporat en el plànol PO05 la franja de reserva de 50 metres per a el condicionament previst en el P.D.S.Carreteres.

4.- *A la zona de jaciment arqueològic del Pla Parcial 'Sos Monjos' no afectada per la qualificació Zona Verda, no es permetrà cap tipus d'edificació o construcció en tant no quedi clarificat el perímetre exacte de l'element que resulti de la carta arqueològica.*

S'ha incorporat en el plànol PO10 la delimitació del jaciment que consta en el pla parcial del sector de Sos Monjos tal com quedà aprovat definitivament el 22 de desembre de 2006.

Això és així tota vegada que per a aquesta delimitació continguda en el pla parcial es procedí a un informe arqueològic específic i previ de delimitació del jaciment. El resultat d'aquest informe amb aquesta delimitació fou incorporat en el pla parcial aprovat definitivament.

Cal considerar que d'aquesta manera ja queda clarificat el perímetre exacte de l'element arqueològic catalogat.

Al respecte, s'ha d'afegir, a més, que la Comissió Insular d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Patrimoni Històric, en sessió celebrada el dia 28 de maig de 2010, aprovà definitivament el Catàleg de protecció del patrimoni històric i cultural del terme municipal d'Artà amb una sèrie de prescripcions, entre les quals es troba la següent:

"10. Queden incorporats a les fitxes ART 038, ART 039 i ART 061, a l'apartat de criteris d'actuació, els següents: (...); c) A la Fitxa ART 061: 'Per a la realització d'obres i d'altres intervencions que afectin al jaciment arqueològic s'hauran de seguir les disposicions del Pla Parcial aprovat definitivament el 22 de desembre de 2006 i en qualsevol cas s'haurà de seguir el procediment que estableix

l'article 59 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears i normativa reglamentària que la desenvolupa."''

Per tot plegat, s'ha d'entendre complimentada aquesta prescripció.

S'adjunta com annex 1 a aquest document l'informe arqueològic de data 15 de maig de 2006, redactat als efectes del tramitació de l'aprovació definitiva del Pla parcial de Sos Monjos i la fitxa ART 031 del Catàleg de protecció del patrimoni històric i cultural del terme municipal d'Artà, en relació al qual manca encara la complimentació de prescripcions.

5.- *Queda incorporat a l'article 18 de les normes urbanístiques el següent paràgraf: 'En els certificats emesos pel tècnic municipal corresponent s'ha d'acreditar que, en aquells habitatges contigus a terreny forestal s'han realitzat les mesures preventives d'incendis forestals que estableix la normativa vigent, de manera que la llicència acrediti que l'obra s'adequa a allò que estableix l'informe preceptiu d'APR d'incendis en el cas de que les obres estigueren afectades, encara que la normativa és d'aplicació tant si està afectada per APR d'incendis com si no.'*

S'ha incorporat el text anterior com a darrer paràgraf de l'article 18 de la normativa.

6.- *Queda incorporat a l'article 19 de les normes urbanístiques el següent paràgraf: 'Les obres que es realitzin en terreny forestal o àrees contingudes de prevenció durant l'època de perill d'incendis hauran de complir amb allò indicat a l'article 8.2.c del decret 125/2007.'*

S'ha incorporat el text anterior com a darrer paràgraf de l'article 19 de la normativa.

7.- *S'afegeix en relació a l'article 100, en el punt d), de les ordenances urbanístiques, allà on diu àrees de prevenció de risc d'incendi, queda afegit 'els terrenys forestals en general'.*

S'ha afegit "i als terrenys forestals en general" al punt d) de l'article 100 de la normativa, quedant redactat de la següent manera:

"A les Àrees de prevenció de riscos d'incendi i als terrenys forestals en general, sense perjudici d'allò regulat anteriorment, quan es destinin a usos o activitats que suposin habitatge s'hauran d'incorporar mesures de seguretat vial per garantir l'accés de persones i vehicles, dipòsits d'aigua per a una primera situació d'emergència, així com també actuacions a la vegetació en un radi de 30m. al voltant de les edificacions per reduir la càrrega de combustible."

8.- *S'afegeix a l'article 191 un nou punt l) amb el següent contingut: 'En els Plans Parcial i en els projectes d'urbanització en zona forestal s'ha d'exigir la presentació d'un Pla d'autoprotecció, segons s'especifica a l'INFOBAL, Pla Especial d'Emergències*

davant el risc d'incendis forestals en les Illes Balears, aprovat pel Decret 41/2005, de 22 d'abril, Plans d'Autoprotecció punt 1.7'

S'ha afegit literalment el text anterior com a punt l) al final de l'article 191 de la normativa.

9.- *Queda substituïda a l'article 200 la referència a la Llei 4/89, que es farà a la Llei 42/2007 del patrimoni natural i biodiversitat.*

S'ha substituït a l'article 200, apartat 1, de la normativa, la referència a la Llei 4/89, fent-se a la Llei 42/2007 del patrimoni natural i biodiversitat.

10.- *Queda exclosa del Sector Urbanitzable Son Tallet, la franja de Sòl Urbanitzable afectada per la zona APT de carreteres, la qual pot ésser qualificada com a Sistema General d'Espai Lliure Públic dins sòl rústic i ésser comptabilitzada dins el 20% de Sistema General que preveu la Norma 9 del PTM.*

S'exclou del Sector Urbanitzable Son Tallet la franja de Sòl Urbanitzable afectada per la zona APT de carreteres i el vial de connexió entre la Ma-15 i la Ma-12, qualificant la zona d'APT com a Sistema General d'Espai Lliure Públic. D'aquesta manera, es redueix la superfície del sector, quedant amb una superfície de 33.246 m² i es procedeix a modificar la fitxa del sector urbanitzable, quedant de la següent manera:

Sòl urbanitzable Son Tallet

1. Objecte i àmbit

L'objecte d'aquest sòl urbanitzable és completar la trama urbana fins a la via executada recentment per unir les carreteres Ma-12 i Ma-15. A més, la part situada més enllà del vial d'enllaç, es destinarà a equipament supramunicipal.

L'àmbit concret d'aquest sòl urbanitzable es grafia en els plànols d'ordenació corresponents.

2. Tipologia edificatòria

La tipologia edificatòria proposada per al sector urbanitzable es correspon a una tipologia intensiva, seguint la tipologia de la trama urbana més propera.

L'àrea destinada a equipament supramunicipal tindrà tipologia edificatòria aïllada.

3. Condicions d'ordenació

Paràmetres		
Superfície del sector	Superfície global: 44.192 m ² Superfície sector urbanitzable: 34.635 m ² Superfície sistemes generals adscrits: 9.557 m ² (21,6% superf. sector)	
Gestió	figura de desenvolupament	pla parcial
	sistema d'actuació	compensació
	gestió	iniciativa privada
Ordenació	densitat màxima d'habitatges descomptant superfície de sistemes generals adscrits	100 habitants / Ha
	població màxima (norma 7.4 PTM)	346 habitants
	tipologia edificatòria	continua i/o aïllada
	coeficient d'edificabilitat global descomptant superfície de sistemes generals adscrits	1,20 m ² /m ²
Cessions mínimes *	les establertes a la normativa vigent	
	equipament supramunicipal	2.231 m ² inclòs dins del sector
	sistema general destinat a espai lliure públic/viari **	7.495 m ² adscrit al sector
	sistema general viari (actual Ma-12)	2.062 m ² adscrit al sector

* S'han de tenir en compte als efectes de la seva compensació les cessions anticipades de terrenys que ja s'han efectuat en compliment dels convenis urbanístics signats entre l'Ajuntament d'Artà i els seus propietaris, essent el darrer conveni signat, i que substituï els anteriors, el que fou ratificat per l'Ajuntament d'Artà en sessió plenària de 15 de desembre de 2006. Els terrenys que conformaren el vial de connexió entre la Ma-12 i la Ma-15 (actual Ma-12) foren cedits per l'Ajuntament d'Artà al Consell de Mallorca per a la construcció d'aquest vial.

** La part que es destini a sistema general viari tindrà la finalitat de permetre els accessos a les zones urbanitzables. Aquesta part destinada a sistema general viari no

podrà representar més del 15% de la superfície total del sistema general destinat a espai lliure públic/viari. Així mateix, aquests accessos s'hauran d'autoritzar per la Direcció Insular de Carreteres del Departament d'Obres Públiques del Consell de Mallorca en el tràmit d'aprovació del pla parcial.

Serán admissibles les variacions en l'amidament de superfícies sempre que aquestes variacions siguin degudes a l'augment de precisió en l'escala de treball.

El Pla Parcial que desenvolupi aquest sector serà el que definirà les alineacions de protecció i domini atenent al caràcter eminentment de travessera urbana.

Les alineacions de protecció i domini es definiran en el futur Pla Parcial, que haurà d'ésser informat per la Direcció Insular de Carreteres del Departament d'Obres Públiques del Consell de Mallorca, o l'òrgan que el substitueixi en aquesta competència, i en cap cas, la franja de protecció de la via serà inferior a 4 metres d'amplada a cada costat de la travessera.

Pel que fa als accessos, el projecte d'urbanització, degudament signat i visat per tècnic competent, haurà de ser objecte d'autorització per part de la Direcció Insular de Carreteres del Departament d'Obres Públiques del Consell de Mallorca, o l'òrgan que el substitueixi en aquesta competència, pel que fa al requisit de preveure els accessos necessaris resolts de forma adequada. Aquests accessos podran realitzar-se per la zona classificada com a sistema general sistema general destinat a espai lliure públic/viari.

El projecte que desenvolupi el solar del quarter de la Guàrdia Civil annex al vial de connexió entre la Ma-15 i la Ma-12, també s'haurà d'autoritzar per la Direcció Insular de Carreteres del Departament d'Obres Públiques del Consell de Mallorca, o l'òrgan que el substitueixi en aquesta competència, establint els accessos sense possibilitat de girs indirectes. . Aquests accessos podran realitzar-se per la zona classificada com a sistema general sistema general destinat a espai lliure públic/viari.

El Pla Parcial del sector de Son Tallet haurà d'anar acompanyat d'un estudi detallat de la vegetació natural present a l'àmbit i establirà que en aquelles zones amb més vegetació es destinin a Espais Lliures, conservant els exemplars de vegetació més valuosos, entre ells una alzina de grans dimensions.

4. Condicions de parcel·lació, edificació i usos

Paràmetres de parcel·lació

Paràmetres		Zona intensiva
Superfície mínima		200 m ²
Dimensió mínima de parcel·la	façana	10 m
	profunditat	15 m
Longitud màxima de façana per agrupacions de parcel·les		22 m

Pel que fa als paràmetres d'edificació i a la regulació d'usos s'estarà, per a la zona d'ús residencial, al regulat a la zonificació *Artà Intensiva* (AR-INT).

Els paràmetres d'edificació per a l'àrea destinada a equipament supramunicipal seran els corresponents per als equipaments en tipologia aïllada.

11.- *Queda incorporat en els articles 156 i 157 de les Normes Subsidiàries que l'ús administratiu privat disposarà d'una superfície màxima del 30% respecte a la superfície edificada, i sempre amb caràcter subsidiari a l'activitat principal secundari de l'activitat.*

S'ha incorporat en la columna d'observacions de la taula de condicions d'usos (apartat 5) dels articles 156 i 157 de la normativa el següent:

"L'ús administratiu privat disposarà d'una superfície màxima del 30% respecte a la superfície edificada, i sempre amb caràcter subsidiari a l'activitat principal."

12.- *Es manté la situació de la zonificació comercial prevista a la zona industrial de Es Pujols, tal i com figura en el document exposat al públic en data 30-01-2007, quedant anul·lat el canvi introduït dins el document aprovat provisionalment.*

S'anul·la el canvi introduït a l'aprovació provisional a resultes de l'informe de l'al·legació número 1 que provocà que, per una part, quatre parcel·les qualificades com AR-COM passessin a ser AR-IND-2 i, per l'altra part, que quatre parcel·les qualificades com AR-IND-1 passessin a ser AR-COM.

A aquest efecte, es procedeix a rectificar el plànol PO-10.

13.- *L'article 11 de les ordenances queda redactat de la forma següent:*

«1. L'acte administratiu d'atorgament de la llicència municipal fixarà els terminis d'inici, interrupció màxima i finalització de les obres; que seran de sis mesos per a la iniciació i de 24 mesos per a la seva finalització. En ambdós casos els terminis anteriors començaran a comptar des de la notificació de l'autorització en què s'hagin pogut iniciar les obres.

2. Pel que fa al règim de pròrroques, tant el termini d'iniciació com el d'acabament, serà prorrogable per una sola vegada fins a un màxim de la meitat de l'inicial, prèvia sol·licitud en els termes que disposa la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de disciplina urbanística.

3. El que disposa aquest article s'entén sense perjudici de l'aplicació de l'article 19 pel que fa a la realització d'obres en temporada estiuenca.»

En primer lloc, s'ha de fer notar que la aquesta prescripció es referix a l'article 11 de la normativa per un error material, tota vegada que l'article 11 duu per títol "Obres menors: concepte", mentre que l'article 15 duu per títol "Iniciació i pròrroques de llicència", essent aquesta la qüestió sobre la que tracta la prescripció número 13.

Fet aquest aclariment, s'ha redactat l'article 15 d'iniciació i pròrroques de llicències tal com s'ha indicat.

S'ha d'afegir que s'ha procedit a introduir una única modificació en relació al text literal de la prescripció. Aquesta modificació consisteix en suprimir la referència a la Llei 10/1990, de 23 d'octubre, de disciplina urbanística, ja que aquesta ha estat expressament derogada per la Llei 2/2014, de 25 de març, de d'ordenació i ús del sòl. Per aquesta raó, es menciona aquesta darrera llei en

lloc de la Llei 10/1990 que estava en vigor en el moment de la redacció de la prescripció.

14.- *Queda eliminat de la normativa l'article 213.bis, tota vegada que la previsió que efectua no té cobertura per a la seva autorització amb la vigent normativa urbanística i sectorial de rang superior, en regular un tipus d'activitat que no encaixa a cap de les tipologies d'usos actualment establerts.*

S'ha eliminat l'article 213.bis de la normativa.

15.- *Queda eliminat el darrer paràgraf de l'article 109 de les Normes Urbanístiques el qual fa referència a l'exoneració de paràmetres en casos degudament justificats.*

S'ha eliminat el darrer paràgraf de l'article 109 tal com s'ha indicat.

16.- *Queda sense contingut l'article 103, sobre normes per a l'habitatge turístic de vacances, tota vegada que no es tracta d'una modalitat urbanística d'ús que requereixi un tractament singular dins de l'ús d'habitatge rural en el nivell de les ordenances de les normes subsidiàries de planejament, entenent-se que tal modalitat ho és únicament als efectes de la normativa turística d'aplicació.*

S'ha deixat sense contingut l'article 103.

17.- *L'apartat 5 de l'article 135 (execució d'unitats d'actuació) queda redactat de la forma següent: 'Els límits establerts en els plànols seran la referència per a les obligacions de cessió gratuïta, equidistribució o urbanització pendents de compliment; així com per a la determinació detallada, en aquelles unitats d'execució que correspongui, del percentatge de la reserva mínima de l'edificabilitat d'ús residencial per a habitatges subjectes a un règim de protecció pública que determini la legislació aplicable a cada moment.'*

S'ha redactat l'apartat 5 de l'article 135 de la normativa tal com s'ha indicat.

18.- *Queda afegit a l'apartat 1 de l'article 179 (desenvolupament de sòl urbanitzable), la frase següent: 'El corresponent pla parcial haurà de localitzar oportunament, en els sectors que hi estiguin subjectes, el percentatge de la reserva mínima de l'edificabilitat d'ús residencial per a habitatges subjectes a un règim de protecció pública que determini la legislació aplicable a cada moment.'*

S'ha afegit a l'apartat 1 de l'article 179 (desenvolupament de sòl urbanitzable) un segon paràgraf amb el text indicat.

19.- *Queda inclòs dins l'apartat 5 de l'article 124 de les ordenances el següent paràgraf: 'Les illetes de primera línia de mar del nucli de la Colònia de Sant Pere, que no es troben grafiades com a 'delimitació de la zona de façana marítima', queden exemptes d'edificació dins la zona de servitud de protecció.'*

S'ha afegit com a tercer paràgraf de l'apartat 5 de l'article 124 de la normativa el paràgraf indicat.

20.- *La definició de les franges de reserva viària de 75 m. per a les noves variants que es desenvoluparan amb sengles estudis informatius, així com la corresponent a les franges de reserva de 50 m. per a les carreteres Ma-4031 i Ma-3331, vincularan i s'incorporaran a l'instrument de planejament municipal.*

En primer lloc i pel que fa a les noves variants, a la norma 11 del PDS de Carreteres (revisió de novembre de 2009) es preveia la redacció d'estudis informatius per a determinar les zones de reserva vial corresponents a les variants del terme municipal d'Artà amb els següents terminis:

- Fase I: Any 2012: variant Artà-nord (Codi: 1.VAR.07)
- Fase II: Any 2014: variant Artà-sud (Codi: 1.VAR.05)

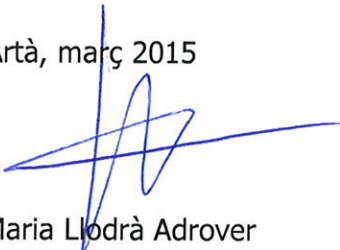
Consultat el departament de Carreteres del Consell, se'ns ha indicat que els esmentats estudis informatius no s'han redactat.

Per aquesta raó entenem que la complimentació de la primera part d'aquesta prescripció ha de quedar en suspens mentre no s'hagin redactat i aprovat per part del Consell de Mallorca aquests estudis informatius.

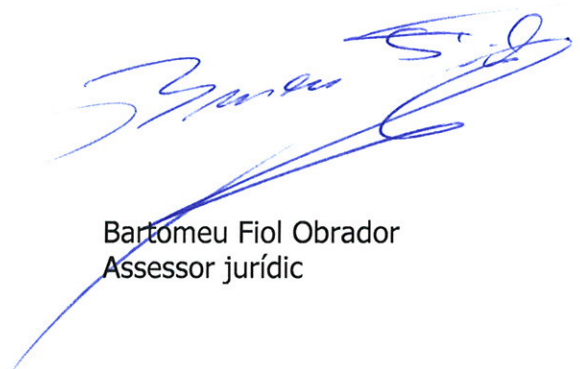
Pel que fa a les franges de reserva de 50 m. per a les carreteres Ma-4031 i Ma-3331, s'han incorporat en els plànols d'ordenació corresponents les esmentades franges de reserva:

- Franges de reserva de la Ma-4031: plànols PO-01 i PO-05.
- Franges de reserva de la Ma-3331: plànols PO-01, PO-02 i PO-03.

Artà, març 2015

Maria Llodrà Adrover
Arquitecta municipal de l'Ajuntament d'Artà

Bartomeu Fiol Obrador
Assessor jurídic

ANNEX DOCUMENTAL

- Prescripció 4. Informe arqueològic.
- Prescripció 4. Fitxa ART 061 del Catàleg de patrimoni.

INFORME ARQUEOLÒGIC PREVI

SOS MONJOS, ARTÀ

Introducció

El present informe recull els resultats d'uns treballs arqueològics realitzats al jaciment de Sos Monjos, en el municipi d'Artà, que constitueix el núm. 05/061 de l'Inventari de Jaciments Arqueològics de Mallorca.

Aquestes actuacions foren autoritzades per la Comissió Insular d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Patrimoni Històric del Consell de Mallorca a la sessió que celebrà el 3 de març del 2006.

De forma breu podem dir que els treballs tenien com objectiu principal establir una delimitació precisa de les restes existents com a labor prèvia al procés de urbanització de la zona. Cal recordar en aquest sentit que l'extensió del jaciment només s'havia calculat a partir de prospecció arqueològica superficial.

En general la nostra intervenció no fa més que seguir les propostes que apuntàvem en el Projecte Previ de Delimitació del Jaciment Arqueològic de Sos Monjos que com deim, fou aprovat per la citada Comissió Insular.

El principal problema a resoldre en aquesta actuació era situar de manera exacta la ubicació de les restes arqueològiques ja que ens trobàvem davant un jaciment sense estructures visibles, detectat només a partir de la troballa de ceràmica antiga (romana i talaiòtica) en superfície, i que per tant s'havia de localitzar mitjançant l'excavació de diversos sondeigs a terra.

Un cop haguéssim verificat la presència d'estructures, la proposta de delimitació havia de ser una tasca més senzilla en la que s'havien de conjugar aspectes com la pròpia conservació del jaciment amb temes arquitectònics o urbanístics que afecten al disseny de la futura parcel·lació.

Desenvolupament dels treballs

Com a labor inicial procedirem doncs a marcar dos sondeigs al punt culminant de la parcel·la, en creu, per tal de investigar tant el cim del turó com una mena de canvi de rasant que hi havia al lloc i que semblava tenir relació amb la possible existència de restes arqueològiques.

De fet, com ja apuntàvem al projecte previ, era a la cota més alta de la zona on semblava haver-hi una mena de túmul o acumulació artificial que pogués estar relacionat amb la presència d'algun tipus de fonament o estructura enterrada.

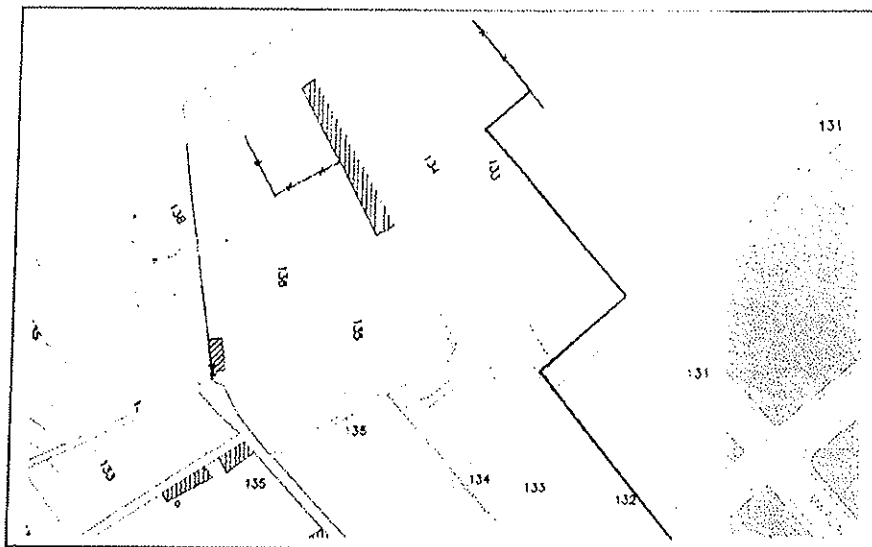
Lògicament aquest treballs anaren precedits d'una neteja de vegetació i de les d'escombreries superficials.

Hi ha que tenir en compte també i això és important tant des del punt de vista metodològic com alhora de valorar els resultats, que el nostre objectiu no ha estat realitzar una excavació arqueològica completa i exhaustiva del jaciment si no més bé verificar la presència d'estructures enterrades.

En aquest sentit ens hem detingut un cop localitzats restes estructurals sense procedir a la seva excavació completa. Això no eximeix però que durant tot el procés no s'hagin seguit els dictats propis de la metodologia arqueològica.

Després d'haver obert aquests dos sondeigs, els resultats obtinguts ens aconsellaren realitzar noves excavacions. Així mateix per tal de fer més comprensibles els resultats els hem agrupat a partir de l'explicació i il·lustració de cada un dels sondeigs

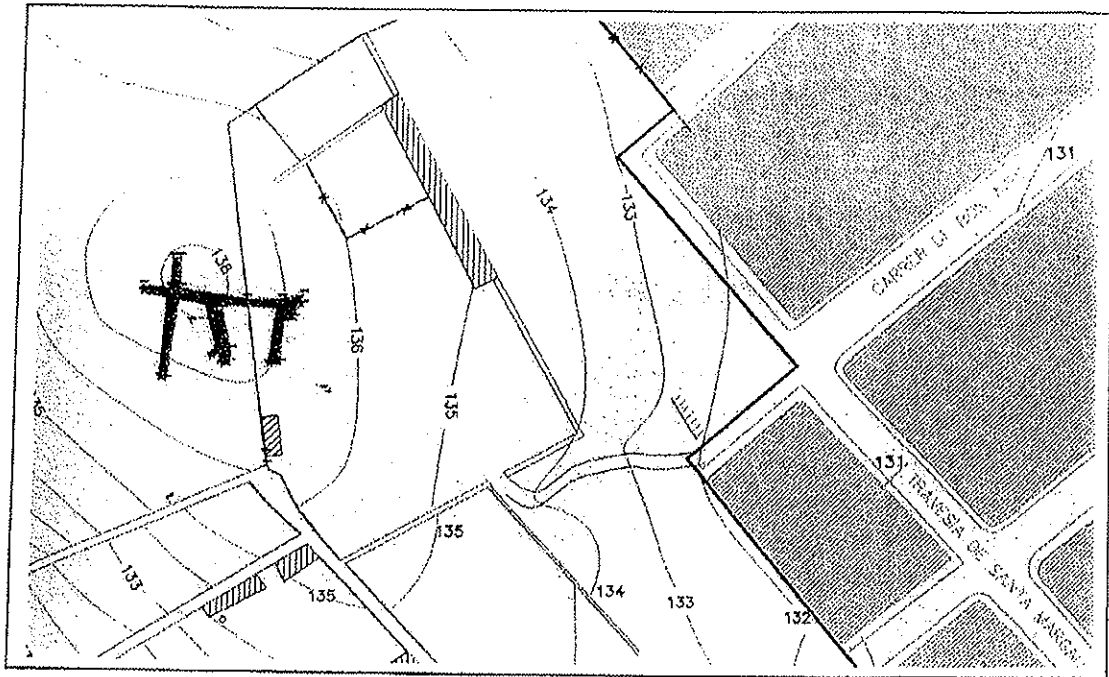
Ubicació del jaciment

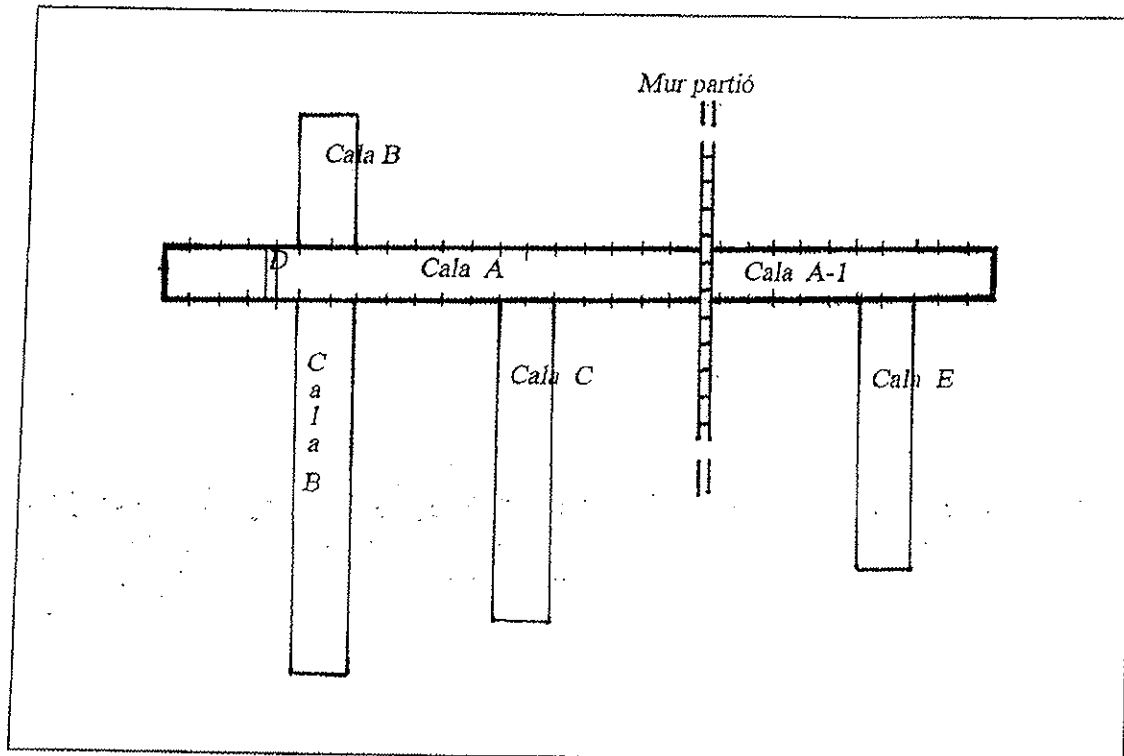
Espai on es troba el jaciment

Ubicació de les cales arqueològiques dins la urbanització

Esquema del traçat de les cales

Descripció de les cales

Cala A

Marcarem aquesta primera cala en direcció est/oest aproximadament, des de la part superior del turó, encara que pel seu traçat es prengué sobretot com a referència la paret mitgera que separa les dues parcel·les amb la que volíem establir una relació de perpendicularitat.

Amb la ubicació d'aquest sondeig es pretenia investigar el lloc on pressuposàvem s'hi trobaria el nucli de les restes.

Tanmateix en aquesta cala hi hem detectat dues realitats diferents. Així al costat est, on la cota és més alta, hem posat al descobert una gran quantitat de pedres les quals, encara que no definissin una alineació de paret més o manco clara, sens dubte responien a una disposició artificial. Contràriament a la banda sud, la densitat de pedres era menor a la vegada que la seva disposició sembla respondre a criteris naturals. En aquest mateix sector hem tingut oportunitat també d'aprofundir en la composició dels estrats ja que hem documentat una capa argilosa, vermellenca i molt compacte que apareixia sota les pedres.

Des d'aquesta perspectiva la disposició estratigràfica del jaciment pareixia definir-se de la següent manera:

- 1) Nivell superficial de terra vegetal (fèrtil des del punt de vista arqueològic)
- 2) Estrat artificial de pedres (aquest nivell és el que constitueix el nucli central del jaciment i on pot haver-hi estrats arqueològics fèrtils que ens documentin les fases d'ocupació de l'assentament)
- 3) Nivell natural d'argila (estèril des del punt de vista arqueològic)

Precisament per verificar la composició i característiques d'aquest estrat hem excavat un sondeig més petit (0,60 m. d'amplada, 1,65 m. de longitud i 0,45 m. de profunditat) al sector oest d'aquesta primera cala, al qual hem anomenat cala D. El resultat ha estat negatiu des del punt de vista arqueològic però ens interessava poder descartar un origen artificial d'aquest nivell.

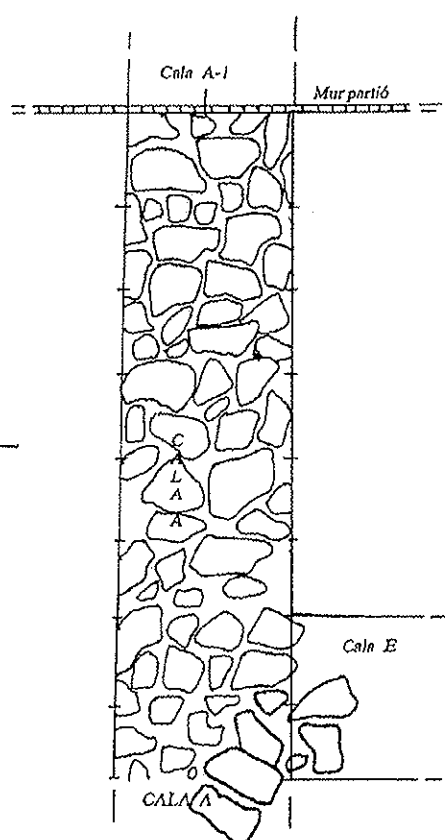
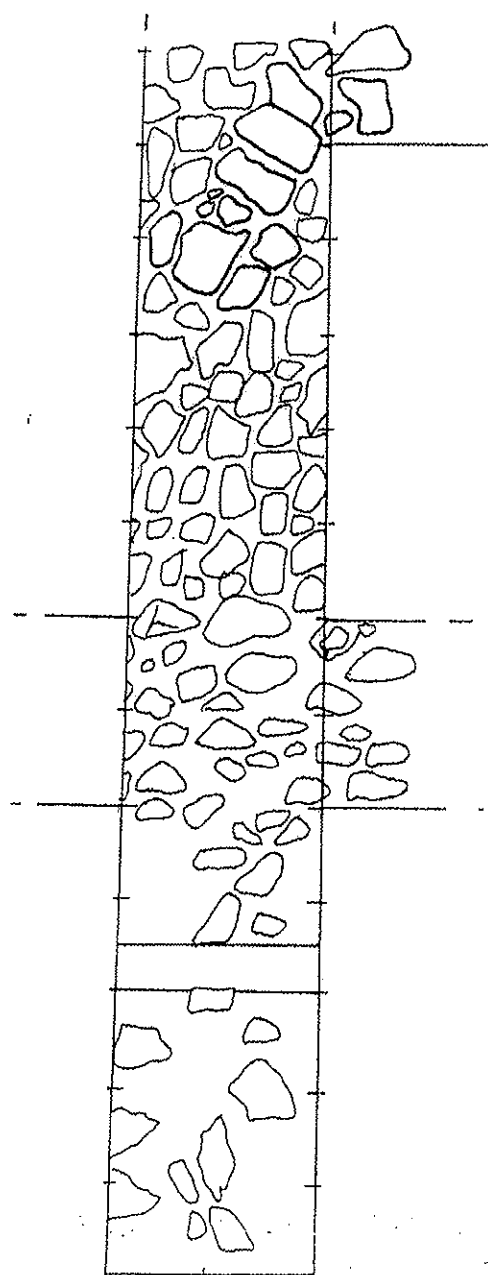

Cala A, UE 2

Cala D, situada dins la cala A, UE 3

PLANTA CALA A

Cala B

Aquest nou sondeig està situat com deim perpendicular a la cala A i, a partir de la seva situació, ens havia de donar dades sobre l'extensió del jaciment a la part sud del turó ja que era un dels llocs on creïem que es podien estendre les restes.

Malgrat aquestes suposicions inicials la realitat ens donà un altre tipus d'evidències ja que no hem trobat cap mostra d'estructura ni d'estrat arqueològic en aquesta zona. Ara, amb la perspectiva que ens dona l'estat actual dels treballs, creiem que el sondeig B l'havíem situat massa a l'oest de la part alta del turó per ser susceptible d'oferir major quantitat d'informació.

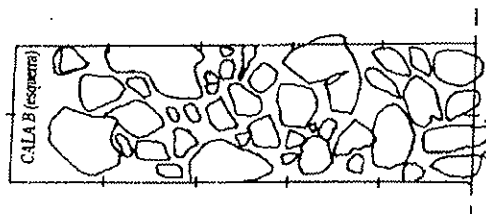
En qualsevol cas aquesta cala ens ha permès delimitar de manera més segura la situació de les restes més cap a l'est.

Cala B, UE 2 (oest cala A)

Cala B, UE 2 (est cala A)

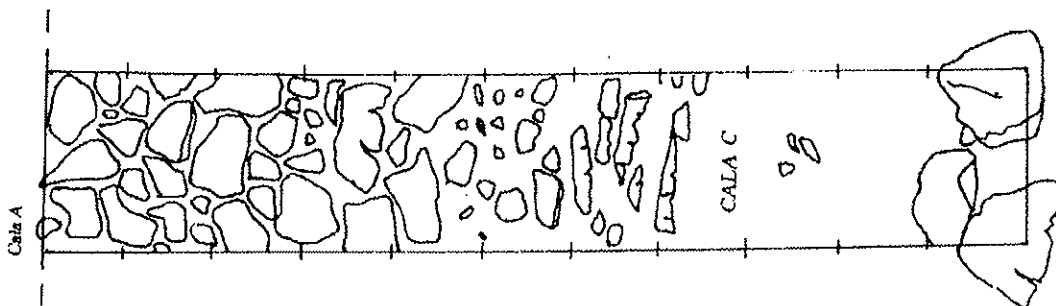
Cala C

Acabada l'excavació dels dos sondeigs anteriors anàvem precisant la troballa del jaciment que amb tota seguretat es troba al cim del turó. Des d'aquesta perspectiva calia actuar al lloc on hi havia major potència estratigràfica. Per això creuarem una nova cala des de l'extrem oest de la cala A cap al sud (Veure esquema del traçat de les cales). En aquesta direcció es veien en superfície una mena de filada de pedres que ens interessava delimitar. També hem localitzats algunes pedres de dimensions més grosses que segurament tenen que veure amb la construcció del jaciment.

Com a resultat dels treballs en aquest nou sector hem confirmat el cim del turó com el lloc on s'han conservat major nombre de restes.

Cala C, UE 2 (oest cala A)

Cala A 1

Els treballs realitzats fins ara s'havien obert només en una de les parcel·les de la zona. Ara, veient que el jaciment s'anava com deim perfilant cada cop més cap a l'est, creguérem oportú passar a la parcel·la veïna per tal de verificar la seva presència en aquest costat. Cal dir que aquesta decisió coincidí també amb la visita del arqueòleg del Consell de Mallorca, Jaume Cardell, amb qui acordarem estendre la intervenció cap aquest costat.

Per això, amb objectius semblants als desenvolupats fins ara, obrirem dos nous sondeigs. El que ens ocupa es marcà amb la intenció d'establir l'extensió del jaciment seguint la trajectòria de la cala A i d'aquesta manera verificar la realitat d'unes pedres que semblaven definir algun tipus d'alineació.

En general podem dir que, un cop haguérem travessat la nova parcel·la, el nombre de ceràmiques que es veien en superfície es feu més evident, encara que aquest fet contrastava amb la dificultat en apreciar estructures o fonaments que haguessin pogut fer part de les restes.

Iniciats els treballs i retirats els nivells superficials, topàrem amb una realitat estratigràfica molt semblant a la que havíem detectat al costat oest de la cala A, és a dir, terra argilosa ocre vermellenca, amb pedres naturals ficades sense una disposició clara que ens permetés delimitar cap estructura o tram de paret.

Malgrat tot, durant la realització d'aquests treballs, trobàrem alguns detalls sobre els que val la pena comentar. És el cas de la disposició d'algunes pedres que, encara que amb una disposició natural, presenten indicis d'haver estat retocades o adequades al seu ús com a construccions, algunes semblen definir una porta com la que es pot veure a l'apartat fotogràfic adjunt.

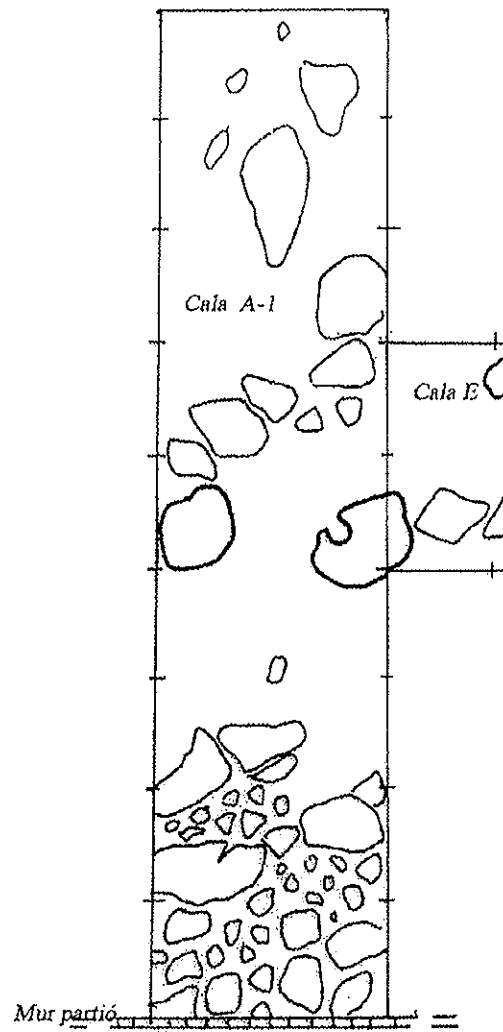

Mur de partió i nova zona d'excavació

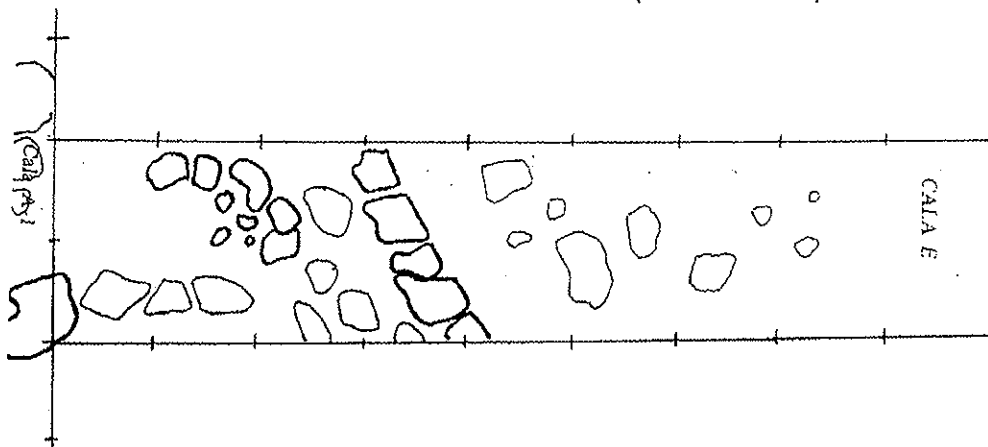

Cala A-1, UE 2

Planimetria cala A-1

Planimetria cala E (oest cala A-1)

Cala E

Aquesta cala s'obri en direcció transversal a la cala A-1, des del seu extrem oest en direcció sud. Dins ella continuarem trobant, a la unitat estratigràfica 2, pedres incrustades dins el terreny natural sense cap tipus de formació. Però, en aquest cas a més de tot aparegué una petita formació de pedres de mesura mitjana que pareixien formar part dels restes d'una filada d'un mur molt destruït. A la vegada, s'observà la presència d'una petita formació semicircular que ben bé no podem assegurar si es tracta d'una formació natural o no.

També a la intersecció entre les cales A-1 i E (veure cala A-1), s'observa la presència de dues pedres de gran mesura, aparentment treballades, que podrien formar part d'un portal d'accés actualment quasi desaparegut.

Durant la realització d'aquesta tasca tinguérem oportunitat d'adonar-nos d'un aspecte que la cobertura de vegetació amagava: un canvi de cota bastant sobtat que venia a reforçar la idea de l'artificialitat del cim del turó ja que, en cas contrari, el perfil tindria un acabat més suau, sobretot si tenim en compte el fort procés erosiu, tant natural com artificial que s'ha donat en aquesta zona.

Conclusions sobre els treballs realitzats i sobre la pròpia realitat del jaciment

Amb les excavacions que acabam de comentar i il·lustrar, hem pogut obtenir diverses conclusions sobre la realitat històrica i material del jaciment de Sos Monjos.

En primer lloc, i això és un dels fets més evidents, s'ha demostrat el mal estat de conservació de les restes que existiren en aquest lloc. Fins el punt que en molts trams s'ha perdut la traça completa, les arrels o els fonaments del que degué existir. Només la ceràmica de la que aportem un inventari i n'obtenim valuoses dades cronològiques és l'únic testimoni que ens documenta de forma clara que hi hagué un assentament estable en aquest lloc.

Hi ha que tenir en compte que ens trobam amb una zona de fort impacte humà al llarg del temps, sobretot per la proximitat al nucli urbà d'Artà i per la freqüentació que això ha comportat. Basta veure si més no l'alta parcel·lació de la zona, la gran quantitat de

marges i parets existents, algunes de les quals es degueren nodrir perquè no de les pedres que constituïren el jaciment arqueològic.

Així mateix, al tractar-se d'una zona molt rocosa i amb pendent, a l'acció humana hi ha que sumar-hi l'erosió i el poc gruix de l'estrat de terra existent, amb el que això suposa de menors possibilitats de conservar-se fonaments o estructures enterrades.

Tot això ho hem pogut evidenciar i demostrar de forma clara durant els treballs i ha estat, com deim, una de les raons principals de la conservació del jaciment.

Tanmateix les excavacions han aconseguit localitzar algunes restes estructurals a la part alta del turó que encara no estam en condicions de valorar de manera contundent ja que com hem dit des del principi, l'objectiu del treball ha consistit en localitzar les restes més que no pas excavar-les en profunditat (una tasca que correspondrà a una altra fase del projecte).

De totes formes si haguéssim de donar algun tipus de sentència del que hi ha hagut en aquest lloc afirmariem el següent. A la part alta del turó degué existir un talaiot segurament circular, de petites dimensions i que devia constituir un lloc marginal dins el padró d'ocupació de la zona en època talaiòtica. Possiblement tingué la funció de control de l'accés a Artà per aquesta zona i devia estar relacionat amb algun assentament major com podria ser el poblat de Ses Païsses.

Ja en època romana aquest assentament degué tenir continuïtat com ho demostren les ceràmiques del segle I-II d. C. que hem recuperat durant els treballs de camp. El que no està tan clar és el tipus d'estructura d'aquesta nova etapa. Segurament es tractaria d'habitacions adossades a aquest possible talaiot de les que només intuïm alguns trams de paret a la segona parcel·la on hem treballat. Es justament en aquesta segona parcel·la on s'han pogut conservar un major nombre d'indis d'aquesta segona fase del jaciment a partir d'haver-se donat una menor erosió i també una menor acció humana al llarg del temps.

Aquestes restes romanes s'han de posar en relació sens dubta amb les troballes recents a l'ermita de Bellpuig o les descobertes a la posada de Carrossa en el mateix municipi d'Artà.

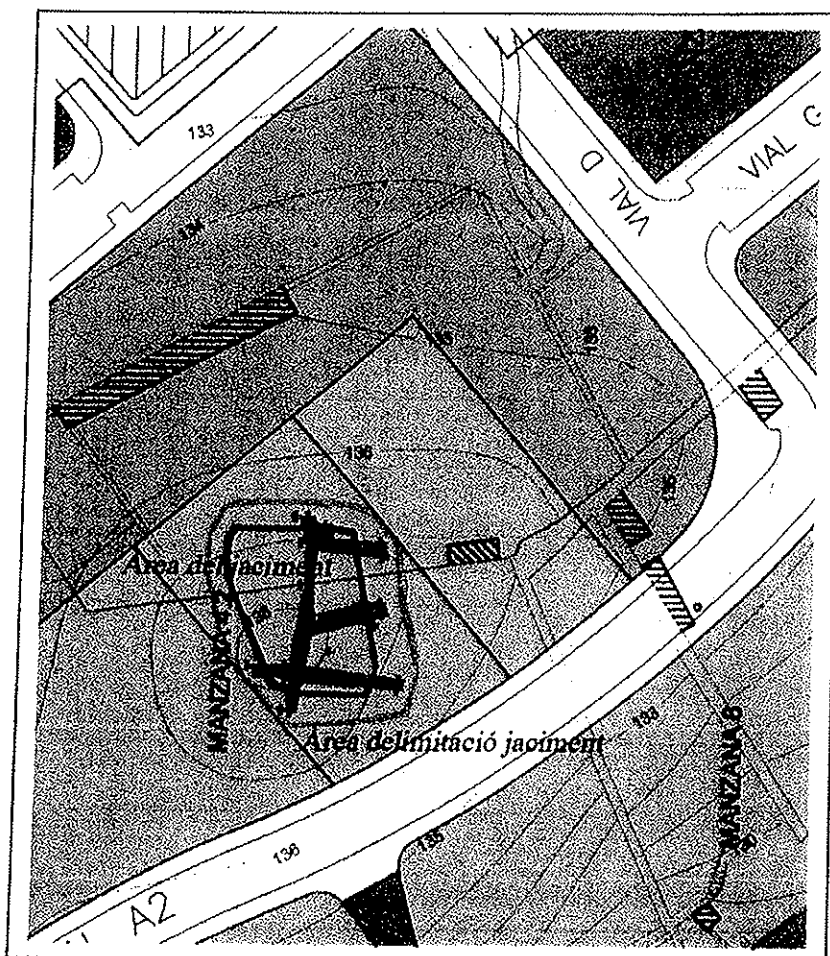
Justificació de la proposta de delimitació

Com acabem de veure els treballs arqueològics ens han dibuixat un jaciment de molt difícil identificació estructural en funció del seu deficient estat de conservació. Davant la manca d'elements clars per procedir a la delimitació ens atenem als següents criteris:

1. El punt culminant del turó és el lloc on hem pogut evidenciar una major potència de sediment i de restes estructurals. Per tant és un lloc que ha de quedar degudament protegit.
2. El sector oest i nord d'aquest turó han estat els llocs on hem trobat manco evidències del jaciment i per altre banda, on l'aparició del terreny natural és més evident i propera a la superfície.

3. Contràriament cap a l'oest, tot i l'absència d'elements estructurals, hem detectat la presència d'un estrat arqueològic fèrtil amb un bon nombre de ceràmiques que creiem també que s'ha de protegir.
4. Un cop establerts els límits del jaciment hem tingut que posar en relació els resultats amb el disseny de la futura urbanització. Des d'aquesta perspectiva s'han inclòs les restes en un solar, les dimensions del qual adjuntam, de manera que tinguem un accés garantit (des del vial A 2) i d'aquesta manera es mantingui el ritme del parcel·lari que s'ha projectat.
5. Com es veu al plànols que adjuntam hem delimitat la superfície que nosaltres creiem ocupen les restes i les hem inscrites en un espai major que ocuparà la parcel·la. Aquesta proposta creiem que pot garantir la conservació del jaciment i és la que es presenta a la consideració de la Comissió Insular d'Urbanisme, Ordenació del Territori i Patrimoni Històric per al seu debat i consideració.

Proposta de delimitació del jaciment de Sos Monjos dins l'entramat de la urbanització

Palma, 15 de maig del 2006

Catàleg de protecció del patrimoni històric del terme municipal d'Artà

IDENTIFICACIÓ

Nom jaciment: MONGES, SES/CLOT DE N'OLEO, ES

Altres noms:

Municipi: Artà

Classificació: Jaciments arqueològics *Data registre:* 12/12/2001

NÚM. INVENTARI

ART 061

GRAU DE PROTECCIÓ

BC

Protecció integral

LOCALITZACIÓ

Ubicació: Rural

Emplaçament topogràfic: Turó

Adreça:

Nom finca:

Polígon: *Parcel·la:*

Referència Cadastral:

**LOCALITZACIÓ
TOPOGRÀFICA**

MTB: 672 5 7

Longitud: 529450

Latitud: 4393900

Cota: 125

CARACTERÍSTIQUES

Datació:

<i>Criteri</i>	<i>Període</i>	<i>Cronologia</i>	<i>Anys</i>
Material ceràmic	Romà	Romà	
Material ceràmic	Talaiòtic	Bronze III	
Estructures	Talaiòtic	Bronze III	

Descripció:

La part alta del possible talaiot es troba reutilitzada com a corral d'animals. Les pedres es troben caigudes i disperses i no és possible precisar cap línia exterior ni interior. El límit de l'elevació es troba a 5 metres de la tanca occidental dins del corral. Als voltants es veuen megalits caiguts i dispersos. Presència ceràmica als voltants.

Ús actual:

Elements:

Talaiots;

TREBALLS REALITZATS

<i>Treball</i>	<i>Inici</i>	<i>Duració</i>	<i>Responsable</i>
Prospecció	1989	1989-	Mazaira;Pons;Porcel;Riera [et al.]
Delimitació	2000	2000-1	Oliver, Bernat

DELIMITACIÓ, JUSTIFICACIÓ I CRITERIS

Delimitació:

Plànol 1:5000:672 (5-7)

Coordenades UTM:

1. X: 529 480 Y: 4393 950
2. X: 529 545 Y: 4393 880
3. X: 529 470 Y: 4393 830
4. X: 529 400 Y: 4393 805
5. X: 529 385 Y: 4393 840
6. X: 529 390 Y: 4393 865
7. X: 529 410 Y: 4393 870
8. X: 529 495 Y: 4393 915
9. X: 529 450 Y: 4393 870
10. X: 529 465 Y: 4393 860
11. X: 529 455 Y: 4393 850

Data: 6 de març de 2001

Justificació dels límits:

Descripció i justificació dels límits:

S'estableix una àrea protegida en torn al turó (veure croquis i plànol 1:5000).

Límits de zona de control arqueològic: els de les tanques dels sementers dels voltants i els límits de la finca que fa partió a l'oest.

*Criteris matemàtics:**Criteri de monumentalitat:*

C

Criteri de singularitat:

C

Criteri de conservació:

C

*Criteri de dispersió de material ceràmic:**Criteri d'impacte visual:**Criteri de límits físics:*

marges i partins de parcel·la

Descripció dels límits:

vegeu croquis i plànols 1:5000 específic i general

Límits externs:

delimitació de zona arqueològica

Límits interns:

delimitació de l'entorn de protecció del monument

CONSERVACIÓ

Conservació: Destruït en gran part*Causas:* Vegetació;

PROPOSTES DE PROTECCIÓ I CRITERIS D'INTERVENCIÓ

Necessitat d'actuació:

Destruït en gran part

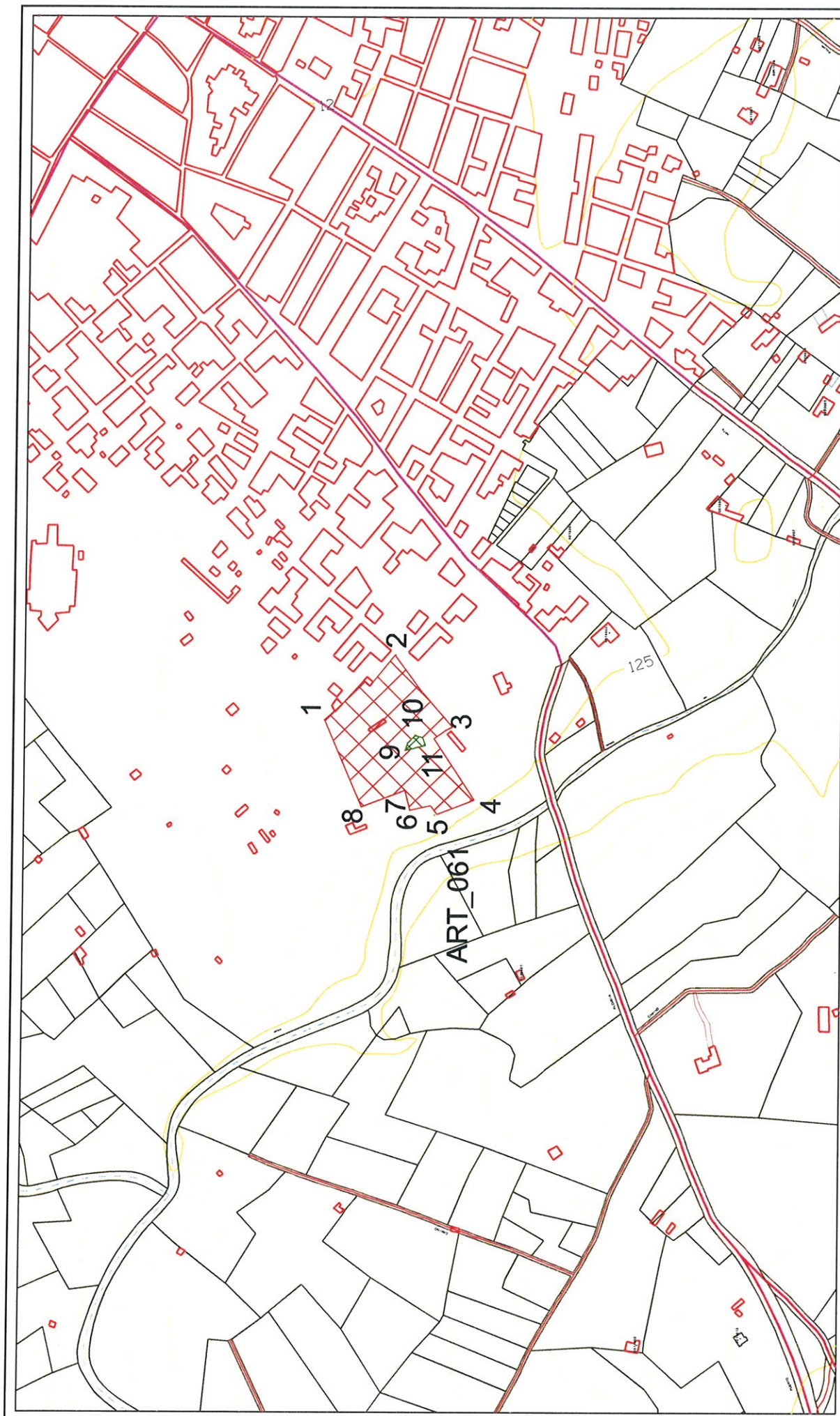
Propostes actuació:

Manteniment i conservació dels béns catalogats.

BIBLIOGRAFIA

OBSERVACIONS

En data de 22 de desembre de 2006 la Comissió Insular d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Patrimoni Històric aprovà definitivament el pla parcial d'ordenació del Sector 1 (Sos Monjos) de les NS d'Artà. Aquest acord fou publicat en el BOIB número 87 de 12 de juny de 2007. En la tramitació d'aquest pla parcial es realitzà un informe arqueològic sobre l'afectació de les previsions del pla parcial sobre aquest jaciment.

ART 061: SES MONGES / ES CLOT DE N'OLEO
Catàleg de béns immobles del terme municipal d'Artà

Localització

APROVAT INICIALMENT EL 24/11/2009
APROVAT PROVISIONALMENT EL 28/01/2010
ARTÀ, 28/01/2010
EL SECRETARI ACTUAL

Escala: 1:5.000

100 200 m

AJUNTAMENT D'ARTÀ
B A L E A R S

ART 061 MONGES, SES/CLOT DE N'OLEO, ES

